

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO
MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ DĖSTYTOJŲ KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO
GAIRIŲ PATVIRTINIMO**

2020 m. birželio 19 d. Nr. V-936
Vilnius

Įgyvendindamas 2017 m. lapkričio 22 d. Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinės sutarties Nr. S-631 9.2 papunktį ir 2019 m. gruodžio 2 d. sutarties Nr. S-1189 dėl 2017 m. lapkričio 22 d. Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinės sutarties pakeitimo 9.2 papunktį:

1. T v i r t i n u Aukštųjų mokyklų dėstytojų kompetencijų tobulinimo gaires (toliau – Gairės) (pridedama).

2. R e k o m e n d u o j u aukštosioms mokykloms vadovautis Gairėmis ir vykdyti sistemingą ir tęstiną dėstytojų kompetencijų tobulinimą.

Švietimo, mokslo ir sporto ministras

Algirdas Monkevičius

AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ DĖSTYTOJŲ KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO GAIRĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Aukštųjų mokyklų dėstytojų (profesoriaus, docento, lektoriaus, asistento) kompetencijų tobulinimo gairės (toliau – Gairės) nustato aukštųjų mokyklų dėstytojų kompetencijų tobulėjimo strategines kryptis, kompetencijų tobulinimo planavimo, organizavimo ir įgyvendinimo stebėsenos veiklas / procedūras.

2. Gairėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose švietimą ir mokslą, vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS GAIRIŲ PASKIRTIS, TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Gairių paskirtis – skatinti aukštąsias mokyklas sukurti ir plėtoti efektyvią dėstytojų kompetencijų tobulinimo sistemą, kaip prioritetinę aukštojo mokslo kokybės gerinimo priemonę, sudarančią sąlygas institucijos strateginiams tikslams pasiekti.

4. Gairių tikslas – sudaryti prielaidas dėstytojams sistemingai, kryptingai, nuosekliai ir laiku tobulinti savo kompetencijas, skatinant jų mokymąsi visą gyvenimą, siekiant racionalaus išteklių panaudojimo.

5. Tikslui pasiekti keliama šie uždaviniai:

- 5.1. apibrėžti dėstytojų kompetencijų tobulinimo kryptis ir aprėptį;
- 5.2. sudaryti sąlygas dėstytojams įsitraukti į mokymosi visą gyvenimą procesus;
- 5.3. siekti kompetencijų tobulinimo dermės valstybiniu, instituciniu ir asmeniniu lygiais;
- 5.4. sukurti patrauklią dėstytojų skatinimo ir motyvavimo sistemą, susietą su kryptingu profesiniu tobulėjimu;
- 5.5. optimizuoti kompetencijoms tobulinti skirtų finansinių išteklių paskirstymą;
- 5.6. skatinti aukštųjų mokyklų tarpinstitucinį bendradarbiavimą, organizuojant kompetencijų tobulinimo renginius.

6. Gairės paremtos šiais vertybiniais principais:

6.1. atsakingumo už savo veiksmus planuojant profesinį tobulėjimą bei veiksmingo veikimo įgyvendinant kompetencijų tobulinimo planus;

6.2. lygių galimybių užtikrinimo sudarant sąlygas kiekvieno dėstytojo profesiniam tobulėjimui, siekiant tobulinti turimas kompetencijas arba įgyti naujų kompetencijų formaliu, neformaliu ar savišvietos būdu, nepaisant jo amžiaus, lyties, rasės, religinių įsitikinimų ar užimamų pareigų;

6.3. bendradarbiavimo, bendro darbo, nuolatinio žinių keitimosi, gerosios patirties perėmimo ir indėlio į bendrus tikslus įgyvendinant šias Gaires;

6.4. veiksmingumo siekiant numatytų tikslų ir racionaliai naudojant skiriamus ir turimus išteklius, nuolat analizuojant, vertinant ir planuojant kompetencijų tobulinimo veiklą, remiantis veiksminga vadyba – tinkamais ir laiku priimtais sprendimais.

III SKYRIUS DĖSTYTOJŲ KOMPETENCIJŲ GRUPĖS

7. Gairėse išskiriamos šios dėstytojų kompetencijų grupės: mokymo(si), tyrimų, bendrosios, dalykinės.

8. Gairėse aptariamos trys kompetencijų grupės: mokymo(si), tyrimų, bendrosios (skaitmeninės, lyderystės, tarpkultūrinė).

9. Dalykinių kompetencijų plėtojimas apima tobulėjimą konkrečioje studijų kryptyje (-yse), jis iš dalies siejasi su kitų Gairėse įvardytų kompetencijų tobulinimu, todėl šiame dokumente dalykinių kompetencijų plėtojimas nėra aptariamas.

10. Kiekvienos kompetencijos grupės tobulinimo mastą kiekviena aukštoji mokykla pasirenka individualiai, atsižvelgdama į valstybinius, institucinius ir asmeninius tobulėjimo prioritetus bei poreikius.

MOKYMO(SI) KOMPETENCIJŲ GRUPĖ

Kompetencijos	Kompetencijų apibūdinimas
1. Mokymo(si) veiklą kūrimas	1.1. mokymo(si) veiklą studijų dalyke / modulyje konstravimas atsižvelgiant į krypties ir pakopos studijų reikalavimus, studijų programas, institucijos, nacionalinius ir tarptautinius studijų reikalavimus ir tendencijas, aktualių tyrimų rezultatus bei mokslo (meno) ir (ar) technologijų pasiekimus, visuomenės ir darbo rinkos poreikius; 1.2. mokymo(si) veiklą projektavimas remiantis konstruktyvios dermės principais (studijų tikslų ir rezultatų, jų įvertinimo kriterijų ir metodų, studijų turinio ir metodų dermė); 1.3. kokybiškas studijų rezultatus atitinkančios mokymo(si) medžiagos parengimas.
2. Mokymo(si) veiklą	2.1. mokymo(si) veiklą, pagrįstą aktyviu studentų įsitraukimu į

įgyvendinimas	mokymosi procesą, organizavimas; 2.2. mokymo(si) veiklą, orientuotą į tyrimų rezultatų pritaikymą studijose, įgyvendinimas; 2.3. mokymo(si) veiklą, atliepančių skirtingus studijuojančiųjų poreikius, vykdymas.
3. Pasiekimų vertinimas ir grįžtamojo ryšio teikimas	3.1. akademinės etikos principų laikymasis vertinant studentų pasiekimus; 3.2. pasiekimų vertinimo metodų, leidžiančių į(si)vertinti studento studijų rezultatų pasiekimo lygį, parinkimas ir vertinimo kriterijų apibūdinimas; 3.3. nuolatinio grįžtamojo ryšio teikimas viso studijų proceso metu ir konsultavimas apie tolimesnį pažangos planavimą.
4. Mokymo(si) veiklą vertinimas ir tobulinimas	4.1. informacijos apie studijų rezultatų pasiekimus kaupimas, analizė ir vertinimas siekiant tobulinti mokymo(si) veiklas; 4.2. studijų dalyko / modulio atnaujinimas ir kokybės gerinimas remiantis į(si)vertinimo rezultatais.

TYRIMŲ KOMPETENCIJŲ GRUPĖ

Kompetencijos	Kompetencijų apibūdinimas
1. Tyrimų metodologijų (meninės veiklos lauko) išmanymas	1.1. akademinės tyrimų (meno veiklos) etikos standartų išmanymas ir jų laikymasis; 1.2. reikalavimų tyrimų parametrams (temai, problemai, objektui, tikslui, uždaviniams, hipotezei, tyrimo duomenų validumui ir patikimumui) laikymasis; 1.3. tyrimų principų parinkimas ir procesų numatymas konkrečiaus tyrimo kontekste; 1.4. tyrimų metodų ir jų tarpusavio ryšio įvertinimas, tinkamų metodų ir priemonių pagrindimas; 1.5. tyrimų apribojimų numatymas konkrečių tyrimų sąlygomis.
2. Tyrimų (meno veiklos) planavimas, vykdymas, duomenų (išteklių ir galimybių) analizė, interpretavimas (kūrybiniai sprendimai) ir apibendrinimas (kritinė analizė)	2.1. tyrimų eigos detalus planavimas; 2.2. meno veiklos planavimas ir įgyvendinimas; 2.3. tyrimų priemonių sukūrimas / adaptavimas, duomenų rinkimas ir analizė laikantis pasirinktos metodologijos principų; 2.4. tyrimų rezultatų paaiškinimas ir interpretacijos pateikimas susiejant jas su sprendžiamomis tyrimų problemomis ir kitų tyrimų rezultatais; 2.5. meno veiklos rezultatų apibendrinimas ir kūrybinių sprendimų kritinė analizė; 2.6. tyrimų rezultatų pritaikymas kuriant ir testuojant maketą (modelį), prototipą ar naują produktą; 2.7. meno veiklos rezultatų vertinimas planuojant tolesnę kūrybinę veiklą; 2.8. struktūruotų tyrimų išvadų formulavimas remiantis iškeltais tyrimų tikslais ir uždaviniais; 2.9. rekomendacijų tolimesniems tyrimams ir praktikai (duomenimis grįstai praktikai) analizuojamoje srityje numatymas.

3. Tyrimų rezultatais grįstų publikacijų rengimas ir recenzavimas	3.1. tikslingas mokslinių žurnalų ir kitų akademinių publikacijų pasirinkimas tyrimų rezultatams publikuoti; 3.2. atliktų tyrimų rezultatų susiejimas su aktualiausiomis tyrimų tendencijomis ir rezultatais; 3.3. tyrimų rezultatų pristatymas pagal publikacijų keliamus reikalavimus; 3.4. mokslinių publikacijų įvertinimas atsižvelgiant į jų atitiktį reikalavimams ir rekomendacijoms gerinti pateikimas; 3.5. tyrimų rezultatais grįstų publikacijų rengimas, recenzavimas ir sklaida konferencijose ir kt.; 3.6. mokslo taikomosios veiklos rezultatų tarptautiškumas, sklaida ir komercinimas; 3.7. inovacijos: mokslo ir verslo bendradarbiavimo projektų, mokslo projektų rengimas; 3.8. patentavimas; intelektinė nuosavybė.
4. Tyrimų (meno veiklos) rezultatų perdavimas ir viešinimas įvairiomis priemonėmis skirtingoms auditorijoms	4.1. tikslinės auditorijos nustatymas ir įvertinimas; 4.2. įvairių tyrimų rezultatų (meno veiklos) viešinimo būdų ir priemonių parinkimas; 4.3. tyrimų (meno veiklos) rezultatų pristatymas ir taikymas studijų procese; 4.4. tyrimų (meno veiklos) rezultatų perdavimas suinteresuotoms šalims (tikslinei auditorijai); 4.5. viešinti reikalingų išteklių numatymas; 4.6. viešinimo informacijos pateikimas tinkama forma ir turiniu; 4.7. bendravimas ir bendradarbiavimas su veiklos pasauliu.

BENDRŲJŲ KOMPETENCIJŲ GRUPĖ

Kompetencijos	Kompetencijų apibūdinimas
1. Skaitmeninės kompetencijos	1.1. skaitmeninių išteklių, skirtų mokymo(si) procesui, kūrimas, adaptavimas ir korektiškas jų taikymas; 1.2. mokymas(is) skaitmeninėje erdvėje; 1.3. skaitmeninių technologijų taikymas skatinant aktyvų studentų įsitraukimą į mokymosi procesą; 1.4. skaitmeninės erdvės įveiklinimas siekiant įvertinti studentų mokymosi pasiekimus; 1.5. skaitmeninių technologijų taikymas suteikiant studentui pagalbą laiku; 1.6. skaitmeninių technologijų įveiklinimas grįžtamajam ryšiui teikti laiku bei pasiektiems mokymosi rezultatams įvertinti; 1.7. skaitmeninių užduočių, priemonių savarankiškam, savivaldžiam mokymuisi ir savikontrolei kūrimas.

2. Lyderystės kompetencijos	2.1. ugdomasis vadovavimas studentams; 2.2. komandinio studentų darbo organizavimas, priežiūra ir vertinimas; 2.3. inovatyvių idėjų skatinimas, parinkimas, sukūrimas ir vertinimas; 2.4. visų lygmenų studentų įtraukimas į tyrimų (meno) projektų rengimą, vykdomus tyrimus (meno veiklą), publikacijų rengimą ir tyrimų (meno veiklos) rezultatų viešinimą; 2.5. aktyvus įsitraukimas į studijų ir tyrimų interesų grupes, profesines bendruomenes ir kitus profesinius tinklus taikant tradicinės profesinio tobulėjimo priemones ir skaitmenines technologijas; 2.6. bendradarbiavimas tarp dėstytojų ir jų komandų kuriant studijų turinį, jį įgyvendinant ir vertinant studijų rezultatų pasiekimą; 2.7. virtualių ir tradicinių mokymosi bendruomenių kūrimas ir dalyvavimas jose.
3. Tarpkultūrinė kompetencija	3.1. atvirumas ir tolerancija skirtingų kultūrų ir asmens kultūrinių ypatumų atžvilgiu; 3.2. įvairių kultūrų tradicijų, įvykių ir dokumentų tinkamas ir etiškas interpretavimas studijų ir tyrimų veiklose; 3.3. sklandus bendravimas profesiniame ir neformaliame kontekste inicijuojant, palaikant ir apibendrinant diskusijas.

IV SKYRIUS

GAIRIŲ ĮGYVENDINIMAS

11. Įgyvendindamos Gairėse išdėstytas nuostatas, aukštosios mokyklos:

11.1. įtraukia dėstytojų kompetencijų tobulinimą į aukštosios mokyklos strateginius prioritetus;

11.2. remia dėstytojų kompetencijų tobulinimą sukurdamas aukštosios mokyklos akademinę kompetencijų tobulinimo sistemą bei suteikdamas pakankamus išteklius ir infrastruktūrą sistemingam ir tęsiniam kompetencijų tobulinimo veiklų organizavimui ir vykdymui;

11.3. skatina, įvertina ir palaiko mokymo(si) tyrimų plėtotę įvairiose studijų kryptyse;

11.4. atlieka dėstytojų kompetencijų tobulinimo poreikio analizę remdamosi individualiu darbo apimčių paskirstymu tarp pedagoginės ir mokslinės veiklos, studentų grįžtamojo ryšio duomenimis, dėstytojų asmeniniais metiniais veiklos planais bei kita aktualia informacija;

11.5. numato dėstytojų kompetencijų tobulinimo tikslus;

11.6. sudaro institucinį dėstytojų kompetencijų tobulinimo planą;

11.7. atlieka dėstytojų kompetencijų tobulinimo stebėseną ir vertinimą;

11.8. teikia konsultacijas dėstytojų kompetencijų tobulinimo klausimais;

11.9. stebi kompetencijų tobulinimo poveikį instituciniams tikslams;

11.10. inicijuoja dėstytojų kompetencijų tobulinimo tinklų aukštojoje mokykloje ir už jos ribų kūrimą.

12. Įgyvendindami Gairėse išdėstytas nuostatas, dėstytojai:

12.1. įsivertina asmeninį kompetencijų tobulinimo poreikį;

12.2. kryptingai sudaro savo kompetencijų tobulinimo planą;

12.3. dalyvauja suplanuotose kompetencijų tobulinimo veiklose;

12.4. įsivertina individualius kompetencijų tobulinimo rezultatus;

12.5. teikia aukštajai mokyklai pasiūlymus kompetencijos tobulinimo klausimais.

13. Aukštųjų mokyklų vykdomų studijų išorinio vertinimo ir aukštųjų mokyklų išorinio vertinimo metu vertinamos sąlygos dėstytojų kompetencijoms tobulinti. Šis vertinimas turi įtakos aukštosios mokyklos vykdomų krypties studijų ir ketinamos vykdyti studijų programos dėstytojų vertinamosios srities bendram vertinimo rezultatui.

14. Atsižvelgdamos į Gairėse numatytas nuostatas, aukštosios mokyklos vykdo dėstytojų kompetencijų tobulinimo veiklas ir atlieka stebėseną.

15. Vertinant aukštąsias mokyklas ir jų studijų krypties studijas, vienas iš studijų krypties vertinimo rodiklių yra dėstytojų kvalifikacija ir kompetencija.

16. Visa informacija apie Gairių įgyvendinimą skelbiama aukštųjų mokyklų interneto svetainėse.
